

Werkgroep Milieubeheer Groesbeek
De heer J. de Valk
Postbus 26
6560 AA GROESBEEK

Onderwerp: Fietspad door de
spoorkuil

Geachte heer De Valk,

Per brieven aan onze raad en ons college, als ook via de media, hebben de natuur- en milieuorganisaties WMG en Natuurmonumenten hun ongenoegen kenbaar gemaakt over het in beton verharden van het fietspad door de spoorkuil. Het bevreemdt u dat vanuit de gemeente nauwelijks of geen communicatie meer heeft plaatsgevonden nadat door de gemeente op 15 juli de natuur- en milieuorganisaties gevraagd zijn om geen bedenkingen in te brengen tegen het in beton uitvoeren van het fietspad bovenlangs. Op basis van die correspondentie was er uw inziens geen reden tot twijfel dat het fietspad niet in de spoorkuil zou worden aangelegd.

Gelijktijdig was het echter bij u genoegzaam bekend dat wij, op verzoek van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), deze zomer een uitgebreid onderzoek hebben laten uitvoeren naar de eventuele aanwezigheid en verspreiding van met name de gladde slang in de spoorkuil en op haar beide hellingen. Wij hebben dit onderzoek aangekondigd in de informatienota voor onze raadscaroussel d.d. 24 april 2014, waar de WMG heeft ingesproken. Ook zult u dit via RVO hebben vernomen in hun antwoord op uw verzoek tot handhaving van de Flora- en faunawet. Daarnaast heeft uitvoerend Bureau Waardenburg het onderzoek aangekondigd bij Staatsbosbeheer als beheerder van de (aanpalende) gebieden. Ook buiten was duidelijk zichtbaar dat een grootschalig onderzoek werd uitgevoerd. Dit laat geen twijfel bestaan over onze intenties bij dat onderzoek; namelijk te bepalen of het fietspad in de spoorkuil verhard kon worden zonder de Flora- en faunawet te overtreden.

Wij zijn daarbij ook altijd duidelijk geweest over onze voorkeur voor een betonnen fietspad door de spoorkuil, want dit tracé is zo goed als vlak en jaarrond bruikbaar. Indien dit fietspad van onze voorkeur niet realiseerbaar zou zijn zonder de verbodsbepalingen uit de flora- en faunawet te overtreden, zou het in beton uitvoeren van het fietspad bovenlangs nog in zekere zin tegemoet komen aan onze wens voor wat betreft het realiseren van een jaarrond bruikbaar fietspad. Overigens is bij de overeenstemming tussen Staatsbosbeheer en gemeente in juli aangegeven dat onze eerste keuze het tracé van de spoorkuil blijft. In september is dit nogmaals aan de orde geweest in het bestuurlijk overleg tussen WMG en gemeente. Uw stelling dat er vanaf juli geen communicatie meer is geweest aangaande het fietspad, is dus niet juist.

Zoals vermeld in de informatienota ten behoeve van de raadscarrousel van 24 april 2014 heeft de Euregio ons een subsidie toegezegd met als voorwaarde dat de uitvoering voor 1 augustus 2014 gereed moest zijn. Eenmalig kregen wij uitstel en wel tot uiterlijk half december 2014. Om deze subsidie niet in gevaar te brengen hebben wij gekozen voor de twee parallelle sporen, te weten enerzijds het onderzoek in de spoorkuil en anderzijds de omgevingsvergunning voor een fietspad bovenlangs.

De omgevingsvergunning voor het fietspad bovenlangs konden wij echter enkel aanvragen indien de eigenaar van de ondergronden, te weten Staatsbosbeheer, met het voornemen zou instemmen. Vandaar dat wij per brief van 18 mei 2014 Staatsbosbeheer verzocht hebben om haar akkoord te geven op het gebruik van de ondergrond van het schelpenpad. In deze brief hebben wij nadrukkelijk aangegeven dat wij met de omgevingsvergunning wilden onderzoeken of de realisatie van het betonfietspad over het bovenliggende schelpenpad haalbaar is. Tevens is in die brief aangegeven dat wij het onderzoek in de spoorkuil zouden gaan uitvoeren. Op basis van beide sporen zou dan later bekend zijn welk tracé gerealiseerd kon worden. Begin juli heeft Staatsbosbeheer haar akkoord gegeven. Dit is tevens het akkoord waarnaar is verwezen in onze email van 15 juli aan de verschillende natuur- en milieuorganisaties. Met die email hebben wij uw organisaties verzocht om een verklaring van geen bezwaar af te geven tegen het voornemen om het fietspad bovenlangs te realiseren. In die email hebben wij geen uitspraken gedaan over het wel of niet aanleggen van het fietspad door de spoorkuil.

Wij waarderen daarbij ook zeer zeker uw verklaringen van geen bedenkingen tegen een fietspad bovenlangs, wetende dat naar uw voorkeur het in beton verhardend van een fietspad in zijn geheel niet nodig zou zijn.

Het onderzoek deze zomer naar de aanwezigheid en verspreiding van de soorten gladde slang, hazelworm en zandhagedis hebben wij uitgevoerd op verzoek van RVO. In haar brief van 3 april 2014 stelt RVO onder andere;

- De raadpleegbare literatuur geeft geen actueel beeld van de verspreiding van de verschillende soorten, mede aangezien de monitoringsverplichtingen binnen het project Heiderijk niet zijn nagekomen noch dat in dat kader een nulmeting is gehouden;
- Het door de gemeente uitgevoerde onderzoek van 21 november 2013 geeft geen volledig beeld nu aannames over de aanwezigheid van en de effecten op de soorten gedaan zijn op basis van het constateren van geschikt habitat zonder de feitelijke aanwezigheid vast te stellen;
- Als op basis van die gegevens de gemeente zou hebben besloten tot het voortzetten van de aanleg van het fietspad de gemeente onvoldoende gehoor geeft aan de zorgplicht zoals omschreven in artikel 2 van de Flora- en faunawet.

RVO heeft ons dan ook verzocht om nader onderzoek uit te voeren naar met name de aanwezigheid en verspreiding van de gladde slang in het plangebied om uit te kunnen sluiten dat de aanleg en het gebruik van het fietspad geen overtreding zullen betekenen van de Flora- en faunawet. RVO verzocht daarbij het resultaat van het onderzoek voor te leggen alvorens te starten met de werkzaamheden.

Het verzoek van RVO hebben wij letterlijk en zorgvuldig uitgevoerd. Wij hebben stichting Ravon verzocht om een aantal ecologische onderzoeksbureaus aan te reiken met kennis van zaken. Ravon heeft onder andere Bureau Waardenburg geadviseerd, welk bureau in onze opdracht het ecologisch onderzoek heeft uitgevoerd. Onderzoeksprotocollen en het toetsingskader zijn vooraf gecommuniceerd met RVO.

In haar eindrapportage concludeert Bureau Waardenburg dat voor de gladde slang en de hazelworm negatieve effecten van de ingreep niet aan de orde zijn, want respectievelijk geheel niet aanwezig in het onderzoeksgebied en niet aanwezig in het plangebied. Voor de zandhagedis betekent de aanleg en het gebruik van het fietspad dat een deel van de functionele leefomgeving ongeschikt gemaakt wordt. Volgens de soortenstandaard zandhagedis (Dienst Regelingen 2011) is er sprake van aantasting en daarmee overtreding van de Flora- en faunawet indien er onvoldoende alternatieve vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied voor de gehele populatie aanwezig blijft. Dit is niet aan de orde; er blijft voldoende leefgebied over.

Deze laatste conclusie sluit aan bij het eerdere advies van Stichting Ravon d.d. 7 maart 2013, wat stelt dat het bij hazelworm en zandhagedis gaat om relatief grote populaties en soorten die redelijk goed bestand zijn tegen een hoge recreatieve druk. Wanneer de impact van een fietspad getoetst wordt aan de gunstige staat van instandhouding valt voor beide soorten een gering of niet meetbaar effect te verwachten.

Volledigheidshalve merken wij op dat deze zomer ook het bureau Natuurbalans in het kader van het project Heiderijk (een deel van) de spoorkuil heeft onderzocht op de aanwezigheid van de gladde slang. Ook in dit onderzoek is de gladde slang niet aangetroffen.

Het onderzoek van Bureau Waardenburg is verwoord in haar onderzoeksrapport van 23 oktober 2014, welke sinds 24 oktober in ons bezit is. Op 20 november 2014 is het onderzoeksrapport conform haar verzoek toegezonden aan RVO. De periode tussen 24 oktober en 20 november 2014 hebben wij gebruikt om een bestuurlijk standpunt in te nemen over het tracé, als ook om in overleg met onze advocaat een begeleidend schrijven op te stellen. Dat de periode tussen het versturen aan RVO en de start van de werkzaamheden kort was, doet niets af aan het feit dat het onderzoeksrapport conform haar verzoek tijdig is voorgelegd aan RVO, namelijk voor de start van de werkzaamheden.

Het onderzoek vormde voor ons geen aanleiding om af te zien van onze voorkeursvariant. De aanleg van het fietspad is daarom per direct ter hand genomen teneinde te kunnen voldoen aan de subsidievoorwaarde om het fietspad gereed te hebben uiterlijk half december 2014.

Op het verzoek van RVO om de werkzaamheden uit te stellen tot nadat zij zich een oordeel heeft kunnen vormen over het rapport, hebben wij om voornoemde reden afwijzend gereageerd. Wij hebben volledig voldaan aan haar verzoek van 3 april 2014. Bovendien is op basis van het onderzoek geen andere conclusie mogelijk, dan dat de aanleg en het gebruik van het fietspad in de spoorkuil niet leidt tot overtreding van de Flora- en faunawet. De stelling van de WMG dat het grondwerk van 24 november een overtreding zou betekenen van de Flora- en faunawet is daarbij ongefundeerd en op basis van het onderzoek feitelijk

onjuist. Bovendien zijn in het kader van onze zorgplicht de werkzaamheden verricht onder ecologische begeleiding.

Volgens de ecologen staat het fietspad de mogelijke komst van de gladde slang in de spoorkuil in de toekomst niet in de weg. Voor deze reptielen (en ook voor de zandhagedis) is het veel belangrijker om de goede leefomgeving te handhaven. Indien na enkele jaren het opschot weelderig tiert, zal er een directe afname te zien zijn in de aanwezige populaties zandhagedis en zal het gebied niet aantrekkelijk zijn als vestigingsplaats voor de gladde slang. Met andere woorden is goed beheer het voornaamste om de populatie in stand te houden en mogelijk goed te laten gedijen. Het fietspad zal, gelet op de aanwezige leefgebieden direct aansluitend aan het fietspad, een verwaarloosbaar effect hebben.

Met de zorgvuldige voorbereiding en de specifieke ecologische ingehuurde kennis in het onderzoekstraject alsmede tijdens de uitvoering, zijn wij van mening dat de keuze die is gemaakt qua bestaande en toekomstige natuurwaarden geheel verantwoord is. Voor fietsers is het fietspad door de spoorkuil een duidelijke aanwinst. Het fietspad wordt dan ook breed gedragen. Wij verwachten dat met dit fietspad meer mensen voor woon-werk verkeer gebruik zullen maken van de fiets in plaats van de milieubelastende auto. Tevens wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de toeristische ontsluiting van onze gemeente.

Aan het verzoek van Natuurmonumenten om het fietspad in de spoorkuil ongedaan te maken zullen wij dan ook niet tegemoet komen. Wij hopen dat deze informatie u meer duidelijkheid heeft gegeven over dit proces. Heeft u nog vragen, dan zijn altijd bereid om dit in een gesprek nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Gemeente Groesbeek,

De secretaris

De burgemeester

J.W. Looijen

H.C.G.W. Keereweer

Reageert u op deze brief? Vermeld dan altijd het zaaknummer.

Afschrift aan:
Natuurmonumenten
WMG
Gemeenteraad